

Pressmeddelande

8 mars 2023

Ny ESO-rapport om folkräkningar: Missriktat att knacka dörr

Riksdagen vill genomföra en ny folkräkning för att minska välfärdsbrottligheten och ge staten bättre kontroll över sina utgifter. En folkräkning genom ”uppsökande verksamhet” i form av dörrknackning har aldrig någonsin genomförts i Sverige och utgör, enligt en ny rapport till ESO, inget realistiskt alternativ för hur en folkräkning rent praktiskt kan genomföras.

En folkräkning innebär insamling och sammanställning av demografiska, ekonomiska och sociala data över samtliga personer som befinner sig i ett land vid en viss tidpunkt. Syftet med svenska folkräkningar har varit att ta fram data på befolkningen för användning i samhällsplanering och forskning. Under senare år har folkräkning dykt upp i den politiska debatten och, trots att folkräkningsdata producerades så sent som under 2021, har riksdag och regering beslutat att en storskalig nationell folkräkning ska förberedas i Sverige. Men behovet av periodiska folkräkningar har minskat när det går att följa utvecklingen av den registrerade befolkningen nästan i realtid menar Gunnar Andersson, Andrea Monti och Martin Kolk i den nya ESO-rapporten *Vem bor här?*

-Att återgå till tidigare enkätbaserade folk- och bostadsräkningar skulle leda till information av sämre kvalitet till avsevärt högre pris. En folkräkning med dörrknackning vore ännu mer kostnadskrävande och ineffektiv, förklarar Gunnar Andersson.

Den sista enkätbaserade folk- och bostadsräkningen 1990, FoB 90, kostade mer än 400 miljoner kronor i dagens penningvärde. Kostnaden för den senaste registerbaserade sammanställningen, Census 2021, beräknas till en bråkdel, cirka 14 miljoner kronor.

- Det mest realistiska upplägget för att få en förbättrad befolkningsstatistik är att Skatteverket och andra svenska myndigheter får utökade befogenheter att utveckla sitt kvalitetsarbete med folkbokföringen, inklusive bättre möjligheter att samordna sitt arbete, menar Gunnar Andersson.

Flera myndigheter har redan fått större befogenheter av det slaget, senast efter beslut antagna i riksdagen 2022. Författarna menar att dessa förändringar måste utvärderas innan kostsammare åtgärder vidtas.

Seminarieriet går att ta del av i efterhand på expertgruppens hemsida
www.eso.expertgrupp.se.

För frågor och mer information, kontakta någon av författarna, tel. 08–16 20 00 eller kanslichef Lena Unemo, tel. 08–405 82 80.

Expertgruppen för Studier i Offentlig ekonomi (ESO) breddar och fördjupar underlaget för samhällsekonomiska och finanspolitiska avgöranden. Genom oberoende studier bidrar ESO till samhällsdebatten och blir en brygga mellan forskning och politik. ESO är en kommitté under Finansdepartementet.
www.eso.expertgrupp.se